

بسم الله الرحمن الرحيم

تغذیه و مدیریت کاربرد ی پرورش کوساله و تلیسه

تالیف: دکتر داور و ویراستار علمی:

دکتر جلیل قاسمی نژاد

استاد محقق در دانشگاه کنکو ک، سنول، کره جنوبی

مهندس جعفر آشوری

کارشناس ارشد علوم دامی، محقق و پژوهشگر

داور و ویراستار علمی:

دکتر عباسعلی نصریان

استاد گروه علوم دامی دانشگاه فردوسی مشهد

سرشناسه	: قاسمی نژاد، جلیل، ۱۳۵۸ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: تغذیه و مدیریت کاربردی پرورش گوساله و تلیسه/ تالیف و گردآورندگان جلیل قاسمی نژاد، جعفر آشوری: داور و ویراستار علمی عباسعلی ناصریان.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی
مشخصات ظاهری	: ۱۸۶ ص.
شابک	: 978-622-663334-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: گوساله‌ها -- پرورش
موضوع	: Calves -- Breeding
موضوع	: گوساله‌ها -- خوراک و خوراک‌رسانی
موضوع	: Calves -- Feeding and feeds
موضوع	: تلیسه‌ها -- اصلاح نژاد
موضوع	: Heifers -- Breeding
موضوع	: تلیسه‌ها
موضوع	: Heifers
موضوع	: گاوداری -- مدیریت
موضوع	: Dairy farming -- Management
شناسه افزوده	: آشوری، جعفر، ۱۳۶۷ -، گردآورنده
شناسه افزوده	: ناصریان، عباسعلی، ۱۳۳۵ -، ویراستار
رده بندی کنگره	: SF۴۰۵
رده بندی دیوبی	: ۶۳۴/۳۱۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۶۰۵۷

انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

نام کتاب: تغذیه و مدیریت کاربردی پرورش گوساله و تلیسه

تالیف: دکتر جلیل قاسمی نژاد، مهندس جعفر آشوری

داور و ویراستار علمی: دکتر عباسعلی ناصریان

ناشر: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

سال و نوبت چاپ: ۱۴۰۰ - اول

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۳۳-۳۴-۵

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

روبروی دانشگاه تهران، بین خ ۱۲ فروردین و خ فخر رازی، پاساژ ظروفچی، طبقه سوم، واحد ۱۱

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۲۶ تلفن همراه: ۰۹۱۲۷۳۷۰۶۳۱ دورنگار ۶۶۴۰۳۴۵۲

www.eatk.ir

email eatk_ir@yahoo.com

حق چاپ برای انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۵	پیشگفتار.....
۱۷	فصل اول: مدیریت زایمان، تغذیه و جایگاه گوساله پس از زایمان تا زمان از شیرگیری.....
۱۹	دلایل نیاز به پرورش گوساله.....
۲۰	زایمان گاو و تولد گوساله.....
۲۳	مراحل عملی کمک به زایمان گاو.....
۲۴	حالت‌های غیرطبیعی گوساله در رحم و موقع زایمان.....
۲۸	توصیه‌های عملی مراقبت از گوساله در هنگام تولد و پس از آن.....
۲۸	کنترل تنفس.....
۳۱	تلفات گوساله‌ها چه موقع بیشتر است.....
۳۲	خشک کردن گوساله.....
۳۳	ضد عفونی بند ناف.....
۳۳	خوراندن آغوز.....
۳۵	تغذیه گوساله‌های نر و ماده.....
۳۷	تغذیه ماک یا آغوز (خوراک مایع).....
۴۲	انتقال ایمنی از طریق غیرفعال.....
۴۵	تعیین کیفیت آغوز.....
۴۵	آزمون میزان انتقال ایمنی.....
۴۷	شیرهای صنعتی (جایگزین کننده‌های شیر).....

۵۰	مواد افزودنی برای جایگزین‌های شیر
۵۴	انواع جایگزین شیر
۵۶	آب و الکترولیت‌ها
۵۷	مدیریت تغذیه‌ی مایع به گوساله‌ها
۶۰	انتقال از تغذیه خوراک تمام مایع به خوراک تمام جامد
۶۳	هضم و متابولیسم در گوساله‌ی تازه متولدشده (قبل از آغاز نشخوار)
۶۴	شیارمری
۶۴	هضم پروتئین
۶۵	هضم و جذب چربی
۶۶	هضم و جذب کربوهیدرات‌ها
۶۶	خوراک شروع‌کننده و اهمیت خوش‌خوراک‌ی آن
۷۰	اقدامات مدیریتی و بهداشتی در زمان شیرخوارگی
۷۰	از بین بردن شاخ
۷۱	قطع سر پستانک‌های اضافی
۷۱	جلوگیری از عادت مکیدن
۷۱	افزایش وزن مورد انتظار قبل از زمان از شیرگیری
۷۳	توسعه دستگاه گوارش گوساله شیرخوار
۷۴	شکل‌گیری جمعیت میکروبی شکمبه
۷۵	فلور میکروبی شکمبه
۷۶	هضم در شکمبه
۷۶	تولید اسید چرب فرار
۷۶	غلظت اسیدهای چرب فرار در شکمبه
۷۷	PH شکمبه
۷۸	نسبت علوفه به کنسانتره

۷۸	شکل فیزیکی مواد خوراکی
۷۹	مصرف خوراک
۷۹	میزان رطوبت حیره
۸۰	غلظت متابولیت‌های خون
۸۱	همبستگی بین فیزیولوژی گوارش و تغذیه گوساله جوان
۸۱	احتیاجات انرژی و پروتئین گوساله پیش از زمان نشخوارکنندگی
۸۳	احتیاجات انرژی و پروتئین گوساله نشخوارکننده
۸۷	تنظیم استاترتر گوساله
۸۹	اثر سن روی مصرف خوراک جامد
۹۰	علوفه خشک
۹۱	از شیرگیری گوساله‌ها
۹۴	نکات مدیریتی برای قطع شیر گوساله‌ها
۹۴	مزایای از شیرگیری زودهنگام
۹۶	جایگاه گوساله‌ها قبل از زمان از شیرگیری
۹۷	علائم تهویه در جایگاه‌های انفرادی گوساله‌ها
۹۸	مزایای جایگاه انفرادی
۹۹	خصوصیات جایگاه انفرادی
۱۰۰	ابعاد جایگاه انفرادی ثابت
۱۰۵	فصل دوم: مدیریت زایمان، تغذیه و جایگاه گوساله پس از شیرگیری تا ۶ ماهگی
۱۰۷	توسعه شکمبه
۱۱۰	اثرات درجه حرارت محیط بر روی انرژی مورد نیاز گوساله‌های جوان
۱۱۲	تغذیه گوساله ماده و نر از زمان از شیرگیری تا ۳ ماهگی
۱۱۵	تغذیه گوساله‌های نر و ماده از ۳ ماهگی تا ۶ ماهگی
۱۱۶	مقدار پروتئین مورد نیاز گوساله‌ها

- مواد معدنی و ویتامین‌های موردنیاز گوساله‌ها..... ۱۱۷
- مواد معدنی..... ۱۱۷
- ویتامین‌ها..... ۱۱۸
- ویتامین A..... ۱۱۸
- ویتامین E..... ۱۲۰
- ویتامین D و ویتامین‌های محلول در آب..... ۱۲۱
- فصل سوم: مدیریت، تغذیه و جایگاه تلیسه و جوانه (گاو نر) داشتی و پرواری پس از ۶ ماهگی..... ۱۲۳
- جایگاه و مشخصات آن برای گوساله‌های نر (جوانه) و ماده (تلیسه) پس از ۶ ماهگی..... ۱۲۳
- تغذیه گوساله‌های نر (جوانه) و ماده (تلیسه) پس از ۶ ماهگی..... ۱۲۵
- تغذیه گوساله‌های نر داشتی و پرواری..... ۱۲۵
- پرواربندی گوساله‌های شیرخوار..... ۱۲۵
- پرواربندی گوساله‌های نر جوان در جایگاه..... ۱۲۶
- پرواربندی گاو در مرتع و جایگاه..... ۱۲۶
- انرژی و پروتئین موردنیاز دام‌های پرواری..... ۱۳۱
- تغذیه تلیسه‌ها پس از ۶ ماهگی..... ۱۳۲
- انرژی و پروتئین موردنیاز تلیسه‌های در حال رشد نژاد شیری..... ۱۳۶
- رشد مورد نیاز و ترکیب افزایش وزن..... ۱۳۷
- اثرات مواد مغذی موردنیاز نگهداری بر روی رشد..... ۱۳۸
- تغذیه تلیسه‌ها از زمان تلقیح تا دو ماه قبل از زایمان..... ۱۳۸
- گروه‌بندی تلیسه‌ها بر اساس وزن و جنه..... ۱۳۹
- مدیریت میزان رشد تلیسه‌ها..... ۱۴۱
- اندازه‌گیری میزان رشد تلیسه‌ها..... ۱۴۲
- مدیریت پرورش تلیسه‌ها..... ۱۴۳
- مدیریت تلیسه‌های تلقیح شده..... ۱۴۵

۱۴۶.....	تعداد تلیسه‌های جایگزین مورد نیاز
۱۴۷.....	میزان تلفات تلیسه‌ها
۱۴۷.....	سن نخستین زایمان در تلیسه‌ها
۱۴۸.....	میزان حذف گاوها و تلیسه‌ها
۱۴۸.....	پائین بودن میزان حذف
۱۵۱.....	فصل چهارم: فرآوری خوراک و افزودنی‌های خوراکی برای گوساله‌های نر و تلیسه‌ها
۱۵۱.....	نقش دانه غلات در تغذیه تشخوارکنندگان
۱۵۳.....	جو
۱۵۴.....	نشاسته جو و ذرت
۱۵۵.....	قابلیت هضم نشاسته و فیبر غلات
۱۵۷.....	هضم نشاسته
۱۵۷.....	هضم میکروبی نشاسته
۱۵۹.....	هضم روده‌ای نشاسته
۱۶۰.....	جیره‌های بر پایه علوفه
۱۶۱.....	جیره‌های بر پایه غلات
۱۶۳.....	فرآوری خوراک
۱۶۳.....	اهمیت فرآوری دانه‌ها
۱۶۷.....	روش‌های مختلف فرآوری فیزیکی
۱۶۷.....	شکل فیزیکی مواد خوراکی
۱۶۷.....	عمل‌آوری سرد
۱۶۸.....	عمل‌آوری گرم
۱۶۸.....	عمل‌آوری گرم و خشک
۱۶۹.....	عمل‌آوری گرم و مرطوب
۱۶۹.....	آسیاب کردن

پیشگفتار

مدیریت پرورش گوساله تنها تغذیه، مدیریت، بهداشت و حتی جایگاه به طور ویژه نیست بلکه مجموعه‌ای از این عوامل است که در صورت رعایت آن‌ها و همین طور رعایت برنامه اصلاح نژادی در واحد دامپروری به منظور بدست آوردن گوساله‌ها از والدینی با توان تولیدی بالا است که در این شرایط می‌توان موفقیت در امر پرورش گوساله و تلیسه را در مزارع پرورشی گاو شیری تضمین کرد. به یاد داشته باشید که همه عوامل پرورشی فوق تنها ۵۰ درصد موفقیت پرورش و تولید را تشکیل می‌دهند.

به منظور تولید بیشتر گاوهای پر تولید، باید گوساله‌های شیرخوار با استعداد ژنتیکی بالا را به روش مطلوب و مناسب مدیریت و تغذیه کرد. اقتصادی بودن گاوداری تا اندازه زیادی تابع موفقیت گاودار در بزرگ کردن و پرورش گوساله‌های نر و ماده تولیدی می‌باشد؛ زیرا به طور میانگین ۲۰-۳۰ درصد گاوهای شیری هر گاوداری در سال باید جایگزین شوند. محیط و مدیریت و بهداشت در امر پرورش خیلی مهم هستند؛ اما تغذیه به نوعی مهم‌ترین عامل موفقیت پرورش گوساله‌ها به حساب می‌آید.

مسئله دیگر که امروزه بیشتر پرورش دهندگان با آن روبرو هستند میزان و روزهای شیردهی به گوساله‌های شیرخوار است. در این کتاب سعی شده بر اساس منابع علمی و تجارب نویسندگان که حاصل بیش از ۱۰ سال تلاش در عرصه این صنعت است، روش‌های مؤثر و کاملاً عملی در این رابطه ذکر شود. امید است که مورد توجه و استفاده پرورش دهندگان قرار گرفته و به پیشرفت صنعت دامپروری کشور و تقریباً یک‌دست‌سازی پرورش در کل کشور کمک کند. این مسئله از طرف

دیگری نیز حائز اهمیت است که با کاربرد روش‌های مؤثر در مقدار و روزهای شیردهی به گوساله‌ها، اختلاف‌زمان و وزن از شیرگیری و همچنین جثه گوساله‌ها در تمام دامپروری‌ها به حداقل می‌رسد. این امر به تصمیم‌گیری‌های بهتر و مفیدتر برای دوران رشد گوساله‌ها و تلیسه‌ها کمک کرده و راه را برای کارشناسان تغذیه و مدیریت، جهت پیشبرد بهتر و همگن‌تر در گله‌های یک منطقه و کشور هموارتر می‌کند.

در این کتاب در چهار فصل جداگانه سه مرحله از زندگی گوساله از تولد تا ۱۴-۱۲ ماهگی به‌طور جداگانه توضیح داده شده است. در هر فصل به نکات مهم تغذیه‌ای، مدیریتی و جایگاه‌های نگهداری پرداخته شده است. از آنجاکه تغذیه گوساله‌ها بسیار مهم است، لذا در فصلی جداگانه به نحوه تغذیه، خوراک‌ها، فرآوری و افزودنی‌های خوراکی که در بازار امروز وجود دارند و بسیار سودمند هستند پرداخته شده است.

هرچند این کتاب حاصل استفاده از منابع علمی مختلف قدیم و جدید و تلفیق با تجارب زیادی است، اما مسلماً خالی از اشکال نخواهد بود. به همین دلیل بسیار خوشنود خواهیم شد اگر نظرات و پیشنهادات خود را با نویسندگان این کتاب از طریق فکس و ایمیل در میان بگذارید تا در چاپ‌های بعدی از نظرات شما استفاده شود.

E-mail: jalilghaseminejad@yahoo.com

E-mail: info@modiredam.com

برای مطالعه و اطلاعات بیشتر در مورد گوساله پروراری می‌توانید به سایت مجموعه مدیر دام مراجعه بفرمایید.

www.modiredam.com